

Potovka Barbara

Jana Kelc

Kaj, že zvoni? Pa saj je ravnokar šele zaspala ... Kot bi se zvok upiral zvonu in poudarjal njeno utrujenost. Ja, seveda, sinoči so igrali tarok do dveh in upala je, da mama niso slišali, kdaj je prišla domov. Malo lažje ji je bilo vstati, ko se je spomnila,

da je sinoči s tarokom prislužila toliko kot v treh dneh z delom na Jelovici. In tako so ji tekli dnevi – delo na Jelovici, doma na njivah, pri košnji sena ... še sreča, da obstaja tarok. Ta ji je pa bil v veselje – in kolikokrat je domov pritekla šele proti jutru ... Joj, kako jih je mazala, kar vse soigralce po vrsti, tako da je že razmišljala, da bo morala začeti paziti, sicer ne bodo več hoteli igrati z njo. Končno pa, le zakaj bi jo mama zaradi tega zmerjali, saj ko nimajo denarja, jim je pa tudi njen s tarokom priigrani denar dober.

No, sedaj pa bo verjetno lažje, saj je iz vojske prišel nazaj brat Jaka, vsaj s sestro Lizo ne bosta sami za vsa težka dela. Le kako bo z Jakom? Ga gleda in se ji včasih zdi, kot da ni vesel, da je spet doma, nekako otrdel je, poln neke nejevolje, pa še nič kaj dosti ne govori o tem, kako se mu je godilo, ona pa bi tako rada slišala, kako je drugod po svetu. Vsem jim je tako tuj. Verjetno bo s časom to minilo in bo spet veseljak kot nekdaj – upajmo.

Mama so že skuhalo koruzni sok, in to zabeljenega z ocvirki. Hitro je pojedla, s seboj vzela srp, kos kruha z zaseko in steklenico hruškove vode za čez dan. Potem je bila že pri vratih Cirila, ki jo je priganjala, ker so ostale že čakale na vasi. Pa so šle, vseh pet proti Mostem, kjer naj bi te dni žele okoli mladega smrečja. Dobro je, da je v tej skupini tudi Mici, ki ima vedno s seboj Večernice ali pa kakšno knjigo, ker je delo mnogo manj dolgočasno, ko ona stopi na štor in lepo glasno bere vsem. Tako živo si je lahko predstavljala Ameriko in Indijance, pa Afriko in navade v teh deželah, o katerih so pisali naši misijonarji v teh knjigah. O, koliko je bilo včasih smeha na račun prebranega. In pele so, pa kako lepo, če le ni bilo kakšnega zoprnega logarja.

Barbara se ni pritoževala, delo ni bilo pretežko, nekaj se je zaslužilo, skromno, za sproti, a njej to ni bilo dovolj! Vedela je, da zmore in hoče več, verjela je vase. Vedela je, da bo nekoč tudi ona imela denar za pisano svileno obleko s čipkami, lepe lahke čevljice in da bo šla do morja. Kolikokrat je sanjala o njem, hotela ga je še slišati in okusiti – in ga tudi bo! Ja, hotela je videti morje.

Sedaj je postala še bolj nemirna, ker ji je Cirila pri-povedovala, kaj ji piše njen Jože, ki je odšel v Ameri-ko, kjer sedaj dela kot pomočnik v kuhinji bolnišni-ce. Saj ne more verjeti, menda tam tudi kruh mečejo v smeti, tu pa je vsaka skorjica sveta. In glej to čudo, menda se uči voziti avto, da bo potem dostavljal stva-ri za bolnico! Cirila pravi, da jo Jože vabi, naj pride za njim, pa si ta tepka tega ne upa, da je predaleč. Pa saj bi v Ameriki mogoče tudi lahko žela travo okoli smrečic ali razbijala kamne na poteh, le kaj lahko iz-gubi? Barbara jo je hrabrila, že tudi zmerjala, ampak ni je premaknila, boji se iti od doma – in to ona, ki ima že enaindvajset let. Razumi jo, če jo moreš.

Vedno znova se je Barbari vračal v spomin po-govor s Pircovim Tonetom po maši ob žeganju pri Svetem Križu. Saj ni napačen ta fant, postaven je in ima neko odločnost, ki ji je zelo všeč. Vedno jo kljub vsem prisotnim poišče po maši ali pa naredi ovinek, da gre mimo naše hiše in povpraša po njej, ko gre skozi vas. Nikoli ni mnogo besedičil, kar pa je rekel, si je bilo vredno zapomniti, in to je bilo Barbari všeč. Kar čudno se ji je takrat zdelo, da ji je preprosto rekel, da se mu zdi lepa, da so mu všeč njene modre oči, lepi lasje in da jo prepozna po lepi hoji in prijetnem smehu. Saj je dobro vedela, da je čedna, tudi hotela je biti všečna, a da ji to neki fant tako odkrito reče, to jo je presenetilo. Se pravi, da Tone ni mevža, da ima pogum in da jo rad vidi. Že mama so opazili, da mu je všeč, in seveda dodali, naj ga pusti pri miru, ker da nima nič drugega kot pri-dne roke, ona pa da je s svojimi devetnajstimi leti še čisto premlada, da bi mislila na snubca. Pa je mislila nanj, mnogo, in v njem je slutila spremembo in var-nost zase. Tonetu je na obrazu lahko opazila ponos, nemir, trmo in zaupanje vase. Vse, kar je imela tudi sama, in ji je bilo všeč tudi na njem.

Sadile so smrečice pri Veliki trati, ko je prišel do nje Tone. Vsa barva ji je hušknila v glavo, srce razbi-jalo kot noro, ko ji je on mirno rekel, naj stopi malo z njim, ker da ji ima nekaj povedati. V Argentino da gre, da se je dogovoril za delo v rudniku in da bo tam toliko časa, da bo imel dovolj zasluženega za nakup kmetije. In potem še vprašanje: ali me boš

čakala, ker jaz imam tebe zelo rad, in ali boš moja žena, ko se vrnem. Barbara je bila le malo časa brez sape in besed, sledil je njen odgovor, naj le gre čez morje služiti, ona pa da se bo doma trudila čim več zaslužiti; če mu bo dobro, bo pa tudi ona šla za njim čez morje. Tesno jo je objel, jo držal v rokah, kot da je nikdar ne misli izpustiti, o kako ji je dobro delo, kako nebeški občutek. Potem še poljub in njegove besede – Bog te čuvaj do snidenja, moja Barbara, pi-sal ti bom, tudi ti mi piši, in je odšel. Sesedla se je na tla, gledala za njim, ko je odhajal, solze so ji pričele teči, ker je vedela, da se ji bo življenje vendarle spre-menilo. In morje bo tudi videla, zagotovo!

Pisal je njen Tone, da mu je dobro, da je delo sicer težko, a videti je, da bo zaslužek tudi dober, pa da je veliko povpraševanje po slovenskih fantih za delo v bakrovih rudnikih, ker da veljajo za pridne in iznaj-dljive delavce. Za zdaj da živijo še skupaj v barakah, ampak niso slabe, pa še vreme je tu večinoma suho in toplo. In nekaj zelo zanimivega: za jesti imajo skoraj vedno meso, in to veliko mesa, ne samo za praznike. Na koncu pisma pa vedno še: pozdrav in poljub od Toneta in čakaj me, moja Barbara.

Barbara je razmišljala samo še o tem, kako za-slужiti čim več, da bi tudi ona čim prej lahko odšla za njim. Saj doma je prav nič več niso rabili in prav bala se je, da bi se preveč navezala na družino, to bi ji bilo v breme, če hoče v svojem življenju kaj spre-meniti. Doma je bil sedaj Jaka, ki je bil že malo manj utrjeno obarvan, bila je še sestra Liza, ta ubogljiva in pridna deklina, nikoli jezikava, ona se bo verje-tno vedno držala mame za krilo, potem bo pa za teto. Barbari je vedno očitala, kako da je ni sram igrati karte z možakarji, in to ponoči! Ne, ni je bilo sram, ker pri taroku je ona kraljevala. Neznansko ji je bil všeč tisti občutek prevlade nad vsemi ostalimi.

Nekega dne, ko se je vračala domov preko Rovta-ric, je srečala potovko Gabrovo Uršo. Pripovedova-la ji je, da sedaj ima že kar nekaj prihranjenega in da se bo počasi nehala ukvarjati s tem poslom. To bi bilo zate, Barbara, ji je kar naravnost omenila, ker da je dovolj pogumna in se bo lahko hitro znašla. Ne-kajkrat bosta skupaj šli na Bled in v Radovljico, da

bo spoznala stranke in delo pri prodaji na trgu, potem bo že zmogla sama. Barbara ni pomišljala, takoj sta se dogovorili za naslednji petek. Doma je samo na kratko omenila, da bo šla s potovko Uršo na Bled, in začuda ji niso nasprotovali, vedeli so, da bi Barbara v vsakem primeru naredila po svoje. Takšna je pač Barbara. Hitro je stopila še do bratranca Janeza, da ji je naredil lep nov koš, že takoj je v vasi za prodajo zbrala maslo, ocvirke, šatulje za zaseko in pri Tonki lepo vezene prtičke. Že so ji naročali, kaj naj prinese, koga naj poišče, da bo videla, kako se mu godi, in naj prinese kaj novic.

Skoraj poln, težak koš si je oprtala v petek in še v temi odšla proti Dražgošam do Urše. Potem sta jo skupaj mahnili čez Jelovico proti Bledu. O Bog, kako je bil koš težak in skrbelo jo je, kako se bo znašla na trgu, pa ji je Urša prigovarjala, da je prvič vedno najtežje, naslednjič bo že lažje, naj se ne boji. Okoli osme ure sta prišli na Bled. Kaj takega! Jezero, čolni, otok, tako lepo oblečene gospe, in to s klobuki, ljudje so se samo sprehajali ali vozili z zapravljivčki, plavali v jezeru! Kar ni se mogla nagledati vsega novega. Takoj je vzela ruto z glave, da bi bila videti malo manj revna, in komaj čakala, da prideta na tržnico, da se znebi še koša. Urša je na trgu vse poznala in njena stojnica je že čakala. Lepo sta vse razporedili in prodaja je tako lepo tekla, da Barbara skoraj ni imela časa gledati lesketajočega se jezera. Urša jo je seznanila z ostalimi na tržnici in z rednimi strankami. Bili so prav prijetni ljudje, malo škrti, a tu se Barbara ni dala! Koš je bil pretežak, da bi po nepotrebnem popuščala pri ceni. Potem sta šli še v Ribno k zeliščarici po neka mazila, pa na obisk k Marici, ki je služila pri zdravniku v Radovljici, in pri njej sta prvič jedli paradižnik v solati. Sprva ji ni teknil, ampak je Marica rekla, da se tega okusa moraš privaditi, in res ji je postajal vedno bolj všeč. Spet nekaj novega.

Nato je Urša rekla, da morata dobiti še Dalmatinca, ker to bo ta boljši zaslužek dneva. Kaj bo to? Šli sta v gostilno, naročili kavo in kruh in kmalu je prisedel postaven mlad možki, ki se ji je predstavil kot Dalmatinec z imenom Marjan. Joj, kako je čeden, kar ni se ga mogla skrivaj nagledati in on nje s svojimi

kot oglje črnimi, kar malo vražjimi očmi ni gledal prav nič skrivaj. Urša mu je povedala, da bo počasi izpregla in naj se navadi na Barbaro, nakar je on v malo čudni slovenščini rekel, da to pa prav rad. Še dobro, da je Barbara malo poznala hrvaški jezik, saj je pri Markovem gospodu dobila neko knjigo v tem jeziku in ji je gospod nekaj časa prevajal, potem pa se je že sama znašla. Z Marjanom sta odšli v sobo, ki jo je imel v zakupu v gostilni. In kaj vse je imel v njej shranjeno! Razne svilene rute, zaponke, prstane, veržice, britve, brusne kamne, blago, slike, glavnike, ogledala, sukance, suhe fige ... Barbara se ni mogla nagledati. Nato je izpod zabojev izlekel zavoj in ga dal Urši, ta je nato povedala Barbari, da je to saharin in kamenčki, in da se s tem bolje zasluži kot pa s sajenjem smrečic! Ko sta odhajali, je Marjan dal Barbari zavoj, ta da je samo zanj, za dober začetek kupčevanja. Zahvalila se mu je in komaj čakala, da ga lahko odpre. Podaril ji je prelepo blago z rožami! Že se je videla v novi bluzi. Joj, samo da pride do Tonke, da jo bosta sešili.

Dogovorili so se, da se čez štirinajst dni spet dobijo, Urša mu je naročila saharin in še nekaj drugih stvari, nato so se poslovili. Ob slovesu je Marjan obe poljubil na lica, toda Barbarini roki je dolgo, dolgo podržal v svojih rokah in godilo ji je! O, spet nekaj novega, doma bi bilo to nekaj pregrešnega, temu Marjanu pa so bili vsi dotiki samoumevni, nekaj normalnega, potrebnega. Marjan je Barbari preplaval telo in dušo, preplašena je bila od tega občutka, strah jo je postajalo pred samo seboj, toda kljub nekakšni nemoči nad seboj ji je bilo lepo.

Nekaj časa sta se tiho vzpenjali v breg nad Kuplenikom, enkrat pa ji je Urša samo ostro rekla, naj si Marjana takoj izbije iz glave, ker da to je drug narod, druga kri, druge navade, da si bo, če se tega ne bo držala, nakopala nesrečo in nič drugega! Tako je, verjemi mi, on naj ti služi samo za kupčijo, je še rekla in tiho sta šli dalje proti domu.

Joj, kakšen dan, koliko novega! Vračali sta se z dosti lažjimi koši. Urša jo je potem podučila, kam je treba skriti denar, da si mora narediti žepe znotraj obleke, kam skriti saharin in kamenčke, ker Bog ne

daj, da te s tem dobijo financarji, saj se temu reče kontrabant! Vračati da se mora vedno po drugi poti, da je ne bi kdo, ki jo je zjutraj videl iti na trg, okradel. Na Jelovici so divji lovci, gozdni delavci in še mnogo drugih, željnih lahkega zaslužka, in takoj naj se odvadi imeti vse ljudi za poštene. Urša že ve.

Naslednji dan je odšla po vasi, da je razdelila denar za prodano, se dogovorila za naprej in povsod jih je zanimalo, kako je bilo, koga je srečala in kako je na Bledu.

In njen zaslužek? Ta za začetek res ni bil slab, saj na Jelovici bi toliko mogoče zaslužila v enem tednu! Čez teden je vseeno še hodila obžinjat in sadit na Jelovico, tako je lahko spotoma tudi prijateljicam povedala, kaj je bilo novega, čeprav se ji je zdelo, da so jo priče gledati malo nevoščljivo, odmikale so se ji. Barbari tega ni bilo mar, ker ona je hotela naprej, ona je hotela imeti svilen obleko in videti morje!

Tone, saj res. Umikati se ji je pričel iz misli, nekako na silo mu je odgovarjala na pisma, čeprav je nazadnje pisal, da verjetno ne bo več dolgo rudaril, da je že precej prihranil, ker hodi pomagat tudi na neko posestvo, kjer pridelujejo žito, čez sto hektarov polja da imajo. Verjetno bo sedaj delal samo še pri njih, delo je lepše, ni težaško in za žetev in ostalo kmetovanje imajo polno strojev, ki jih je tam prvič videl.

Sedaj pa so njegova pisma prenehala prihajati, že skoraj dva meseca nobenega glasu od njega. Zakaj? Vendar Barbara je bila vedno bolj prepričana, da bo uspela sama dobro poskrbeti zase, in nič se ne kaže zanašati na druge, ker Cirila ji je vsa objokana pripovedovala, da je od Jožeta dobila pošto, da je ne bo več čakal, da se ne misli vrniti in da si je izbral drugo nevesto, prav tako Slovenko, ki je za zaslužkom prišla v Ameriko in dela v isti bolnišnici. Uboga Cirila, zamudila je tako lepo priliko, le zakaj je ni poslušala! Mogoče se je Tonetu primerilo kaj podobnega? No, kakor hoče, Barbara se tega ni več bala.

Sedaj je Barbara že sama odhajala na Bled, dobro ji je šlo, a vsakič so oči iskale njega, Marjana, in prvo, kar je iskal on, je bila Barbara. Saj so ji odzvajale Uršine besede, toda kaj, ko ji je ob njem tako lepo, varno. On opazi na njej prav vsako spremem-

bo, želje ji bere iz oči, dovoli mu, da ji razpleta lase, ob njem Barbara izgubi vso trdoto in trmo, z njim se lahko pogovarja o vseh stvareh, on ji odpira okno v svet. Kako lepo ji zna pripovedovati o morju, Zadru, mestu, kjer je doma, opisati slavonske ravnine, kakšen je Trst in Benetke ... Njegovo pripovedovanje je, kot bi poslušala poezijo. Naslonila bi se mu na ramo in rekla, naj jo vzame s seboj v svet, vse v njej kriči po njem, a vedno znova zasliši Uršo: nakopal ti bo nesrečo. Zakaj, če ji je ob njem lepo in če je dober z njo, ne samo da reče, da jo ima rad, kot da se jima občutki zlivajo, kot bi se zraščala. Mogoče pa se Urša moti, verjetno ji je nevoščljiva mladosti, te poplave čustev? Kaj bi šele Urša rekla na to, kar ji je sedaj Marjan predlagal! Da naj bi z njim šla v Zadar, tam bi se poročila. Barbara, ti boš samo moja, moja kraljica, zapomni si, ji je rekel. In da ima tudi dovolj veliko stanovanje, staršev nima več, bratje in sestre so se razkropili po svetu in on bi rad imel dom, kamor bi se vračal. Ostala je brez besed. Srce je kričalo – ja, grem, toda strah in razum sta jo ohromila in komaj mu je izjecljala, da stanovat k drugim ljudem ne bi rada šla. In Marjan je mirno odgovoril, da če ji to ni všeč, bo pač kupil hišo.

Odšla sta na sprehod po promenadi, da se naužijeta drug drugega, preden se razideta. Večerilo se je, ko sta se vrnila po naročene stvari v njegovo sobo. To je zate, ji je rekel in iz škatle vzel kot dih lahko svilen rožasto obleko, kakršne je do sedaj videla samo na promenadi. Odpenjati ji je pričel gumbe na obleki in ona jih je odpela njemu. Vse v njej je gorelo, ga hotelo imeti. Že je bilo njeno telo prekrito s poljubi in božajočimi rokami, z rokami njenega moškega. Ni bilo več greha, ne strahu, bila sta samo Barbara in Marjan, lačna drug drugega, ki sta se zlivala v eno. Hotela je čutiti njega in hotela je, da on čuti njo. Ni bilo jutri, bila sta onadva sedaj, ta noč bo njuna. In všeč ji je bila ženska, ki se je s pekočo, sladko bolečino rojevala v njej. In prišlo je jutro. Prebuditi se ob njem, v njegovih rokah. Tako njen je bil in tako njegova je bila, da ni bilo ničesar, kar bi zatemnilo občutke. Da se bosta morala posloviti, to se ji je zdelo skoraj neizvedljivo, vendar se bosta

morala! Marjan jo je tolažil, da bo teh štirinajst dni hitro minilo in da naj v tem času poizkuša prodati čim več njegovih stvari, ki jih ima še na zalogi, in njegovo sobo naj uporablja, ni se ji treba več mučiti s hojo čez Jelovico. Pripravi da naj se na drugačno življenje, življenje z njim. To ji je povedal tako, da sploh ni razmišljala, da bi bilo lahko drugače. Nato jo je prijel za roke in rekel, naj zapre oči, in šele ko bo prešela do dvajset, jih lahko odpre. In je štela, nato odprla oči, da bi videla, kaj ji je pripravil, toda ni ga bilo več. Ko je pogledala skozi okno, je še stal na vogalu, ji pomahal v pozdrav in odhitel. Mogoče ima prav, da če že odhaja, to stori na hitro, vendar je slovo vseeno bolelo, hudo bolelo.

Nič, proti domu bo morala oditi, tolažila se bo z delom, to si je morala prav ukazati, ker je spoznala, da je iz nje izpuhtela vsa prejšnja odločnost, vsa prepričanost vase. In je naložila stvari, za katere je vedela, da jih bo lahko prodala, zaklenila sobo in odšla tja, od koder je odšla kot dekle, vrnila pa se bo kot ženska. Doma so bili že vajeni, da ni prihajala nazaj še isti dan, ker je večkrat, če se je tržni dan zavlekel, prespala pri Neži, ki je delala v hotelu na Bledu. Ko je tokrat prišla domov, so ji mama samo rekli, da je drugačna, kaj da se je zgodilo, že sama ve. Barbaro je oblila rdečica, najraje bi povedala vse, povedala, da je presrečna, kaj novega se ji obeta v življenju ... A vedela je, da mama tega ne bodo hoteli razumeti, niti ji ne bi dovolili, ker je svet, v katerem oni živijo, manjši, kot je sedaj Barbarin, tako da bo tudi to naredila po svoje, tako kot vse do sedaj. Ali sploh lahko komu zaupa svojo srečo, svoje načrte? Ne, zaenkrat še prav nobenemu. Razmišljala je, da bi bilo najbolje, da bi z Marjanom enostavno odšla, šele kasneje bi jim pisala, kje da je, ko bi bila poročena in v svoji hiši, ki jo bo Marjan sigurno uspel kupiti. In prav zadovoljna je bila, ker je doma spet ni čakalo nobeno pismo od Toneta, želela si je le, da bi ji sporočil, da si je uredil življenje brez nje, da bi ne imela slabe vesti.

Poiskala je Cirilo in jo pregovorila, da se bo lotila potovstva, da ji bo na začetku pomagala, kot je njej Urša, in začuda, Cirila je pristala na to. Rabila

je spremembo v svojem življenju, še vedno je bila žalostna zaradi Jožeta v Ameriki, in kot da jo je to razočaranje opogumilo za spremembo, jo naredilo malo manj bojazljivo.

Kot ona pred meseci z Uršo, tako sta šli v petek s Cirilo čez Jelovico na Bled in po okolici, iste nasvete ji je prenesla kot Urša njej in veselilo jo je, ker je bila Cirila ob koncu dneva prav navdušena, prepričana vase, naenkrat ni bilo več tiste plašne Cirile.

Pokazala ji je še stvari, ki naj bi jih prodali za Marjana, ji samo malo omenila njeno zvezo z njim in jo prosila, da naj o tem molči, da ji bo o tem čez čas povedala več. Razumela je, čeprav ji je zavidala srečo. Videla je žar v njej, ker ga ni mogla skriti, puhtel je iz Barbare.

Oglasili sta se še pri Neži, pri kateri je bil ravno upravnik hotela. Ta je Barbaro prosil, če bi lahko vsaj ob koncih tedna priskočila na pomoč v kuhinji in pri strežbi v hotelu, mogoče kasneje tudi še kaj več, sploh če bi se naučila še malo nemško, saj je na tržnici opazil, da se dobro znajde in hrvaško že zna. Joj, kaj pa zdaj, zakaj? Vsi so pričakovali, da bo takoj vsa navdušena pristala, ona pa, da mu bo sporočila čez kakšen teden. In s tem se je upravnik na srečo strinjal. Potem spet pot čez Jelovico, mogoče zadnjič? Kot otrok v pričakovanju Miklavža je odštevala dneve do snidenja z najdražjim. In dočakala je ta dan. S Cirilo sta spet odšli še v temi, tiha je bila Barbara,

celo pot, a kmalu je Cirili povedala, da se bo morala vrniti sama, ker da bo ona šla še po opravih in se bo vrnila kasneje. Presenetilo jo je, ko je Cirila mirno rekla, da bi ji bilo lažje, če bi ji zaupala svoje namene, da ni sama na svetu, da ji ni prav, ker je njena prava prijateljica, pa ji ne zaupa. Mogoče bo vseeno kdaj rabila pomoč, saj zakaj pa prijatelji so ... To je Barbaro tako presenetilo, da je samo še sedla in zajokala. Jokala je zaradi strahu in sreče, zaradi presenečenja nad Cirilo in vseh čustev, ki jih je nosila v sebi in mislila, da jih z nikomer ne more deliti. Vse ji je povedala, tudi to, kaj ima namen storiti. In Cirila ji ni nič oporekala, samo to ji je rekla, da to upa narediti samo Barbara, da ji želi vso srečo, pomagala da ji bo, naj ji uspe, kar njej ni. Kako je Cirila

s tem pomirila Barbaro! Od sedaj naprej je vedela, da ne bo več sama, če bo v težavah, da ji ni treba vsega skrivati v sebi, za svojim močnim značajem, da lahko del bremena preloži.

Povsem mirna je Barbara odšla do gostišča z Marjanovo sobo. O sreča, čakal jo je že! Kako znani sta si bili duši in telesi, kako njuna je bila spet noč! Vsi dvomi in strahovi so se porazgubili zaradi njune enosti. Pri zajtrku sta se dogovorila glede dokumentov, hišo da ima tudi že ogledano, samo še en posel v Slavoniji izpelje do konca, čez teden ali dva pa pride ponjo. Sedaj sta se poslovila v pričakovanju novega in ne v strahu in bolečini, pripadala sta drug drugemu, ustvarila si bosta svoj dom!

Ni ji bilo še do odhoda domov, pokvaril bi ji občutke. Da bi se zamotila, je odšla je v hotel, kjer je delala Neža. Poiskala je upravnika in mu rekla, da bi rada prej videla, kakšno delo ji nudi. Ta jo je kar odpeljal v kuhinjo in ji predlagal, da kar začne. Pa dajmo, si je mislila. Koliko novega! In je pomivala, pripravljala kruh, solate, nato že razporejala pogrinjke ... – hitro se učiš, so ji rekli, tako da so jo prosili, če bi prišla še naslednji dan, ker imajo za pospraviti precej sob. Prišla bo. In veselila se je, da bo lahko prespala v Marjanovi sobi, v njej je spomin na noč in vonj po njenem moškem!

Pospravile so sobe – lahko delo, potem pa spet v kuhinjo, ker jo je zelo zanimalo, kako in kakšne jedi pripravljajo za goste. Koliko novega, koliko jedi, ki jih ni poznala. Kuharica je bila prijetna ženska in ker je videla, da jo zanima, ji je sproti vse povedala. Kar privadi se, ji je rekla, boš lahko imela delo za celo življenje. Ne, si je mislila, čaka me nekaj drugega, toda hočem biti najboljša gospodinja. In ostala je še par dni, ker so dobili precej gostov iz Beograda, sedaj je že servirala zajtrk in potem urejala jedilnico! Obljubljen ji je bil dober zaslužek, ni ji bilo do tega, da bi šla domov, saj se z načrti, ki jih je imela, med domačimi ni več dobro počutila. Z Marjanom bosta morala opremiti hišo, kar ne bo poceni in noče biti odvisna samo od njegovega zaslužka. In sedaj ima priliko, da se spozna z delom v hotelu, lahko ji bo kdaj koristilo v novem kraju, kdo ve.

Pozno zvečer, ko se je vrnila v gostišče, so tam z gostilničarjem Jožetom igrali tarok. O tarok! Čudila se je, kako je mogla tako pozabiti nanj. Videla je, da igrajo trije in je predlagala, da bi igrali v štiri, če lahko ona igra z njimi. Ja, punca iz hribov, ali imaš denar, so vprašali, pa jim je rekla, naj raje pokažejo, če ga imajo oni! In je prisedla, igrala kot včasih doma, karte so ji lepo letele, večkrat je kontrala in proti jutru so bili soigralci salamensko finančno olajšani. Manjkala ji je ta igra, ta napetost in razmišljanje pri igri, sprostila jo je.

Zjutraj je vseeno morala proti domu, vendar ne toliko zaradi domačih, tega srečanja se je bala. Šla je bolj zaradi pomoči Cirili. Doma je obiskala prijateljice in sorodnike, z vsemi je na kratko pokramljala o tem, kako je biti potovka. Pred odhodom je mami dala nekaj denarja, češ da ne bodo v stiski, pa so jo mama samo mirno pogledali in vprašali, ali se mogoče poslavlja, ker da se ji zdi, da nekaj z njo ni v redu. Le kaj naj bi odgovorila? To jim je povedala, da dela v hotelu, kjer je tudi Neža, da ima svojo sobo in da se ne bo pogosto vračala, ker bo potovstvo prepustila Cirili. Če bo kaj drugače, pa jim bo pisala. Mlada si in čedna, dovolj si pametna in varuj se moških, da te ne ukanijo, pa na Boga ne pozabi, so rekli mama. Če te bo kdo spravil v težave, bodo ljudje obsojali samo tebe, ne moškega, takšen je ta svet! In s solzami v očeh so pokrižali Barbaro, preden je vsa pretresena zaradi maminega opažanja odšla. Prvič je videla mamo solzno. Vsa leta vojne, ko so se bali, kako jo bo Jaka prestal, pri vsej skrbi za preživetje v vojnem času so se mama lahko zanesli na Barbaro, Liza se je vsega bala in vedno je bila malo bolehnja. Skupaj z mamo pa se nista ustrašili ničesar, vse sta zmogli, mnogokrat je bilo zelo hudo, jokati pa jih ni videla nikoli. Šele sedaj je pomislila na to, da jo bodo mama pogrešali, da ne bo nje, da bi jo povprašali kot do sedaj za mnenje, za novice, ki jih je izvedela na večerih pri taroku. Mama so se ji zasmilili, toda takšno je življenje, saj mama to vedo.

Kje še hodi Marjan? Kmalu bo štirinajst dni, od nje ga pa nobenega glasu. Mogoče še ni gotov s poslom v Slavoniji ali z nakupom hiše? Verjetno hoče vse kar

najlepše pripraviti. On že ve. Odločila se je, da bo v tem času poizkušala čim več zaslužiti. V hotelu je spet dobila delo in upravnik ji je predlagal, naj gre zvečer k nunam za nekaj ur na učenje nemščine, da bo vsaj malo razumela goste. Zakaj pa ne, tudi to ji bo lahko samo koristilo in lažje je pustila slabe misli ob strani, ko se je trudila naučiti čim več tega jezika. Velikokrat so jo ob večerih vabili na tarok, radi so igrali z njo, s tem se je še najbolj sprostila in kar dosti zaslužila. Marjana še vedno ni bilo, nobenega glasu od njega, počasi se je je loteval obup. Mar je res pozabil nanjo, na vse, kar sta lepega doživela, je bilo vse to res samo laž in lepe besede? Ne, to ni mogoče, to je vedela in čutila! Ko bi bila vsaj Cirila kje blizu, kadar ji je bilo najbolj hudo. Pa saj bo prišel!

Nekega dne jo je poklical gostilničar Jože, češ da jo nekdo išče. Moški, ki jo je iskal, se je predstavil z imenom Stipe, češ da je Marjanov prijatelj. A da nima dobrih novic. Marjana da so po opravljenem poslu na Hrvaškem okradli in ubili. Samo tega se je še spomnila, da ji je dal nek denar, ki ga je dolgoval Marjanu, in ker je on vedno govoril o Barbari, ki ga čaka na Bledu, jo je poiskal, da ga da njej, da ne bo imel slabe vesti. Potem jo je zagnila tema, zbudila se je v postelji in ob njej je bila Cirila, vsa v solzah. Barbaro je od žalosti bolelo ne le srce, celo telo, sploh ni mogla ne vstati, ne ostati budna, spati, samo spati je hotela, saj je speča sanjala o njem. Ni hotela verjeti, da ga ne bo več, ni si dovolila jokati. Saj ne more biti mrtev, Bog tega ne bi dopustil. Mar je to kazen za srečo, ki sva jo užila, kaj moraš biti za srečo kaznovan? Za dnevi žalosti so prišli dnevi jeze, jeze na Boga, jeze na ves svet. In ta jeza je pričela Barbaro krepiti. Rekla si je, da je Bog pač človeku samo v potuho, živel bo naprej, saj ona to zmore tudi sama. Koliko ljudi pa ima to srečo, da v življenju tako ljubi, da spozna, kako je, ko boli srce! In Barbara to pozna! Vedno se bo lahko hranila s spominom na dneve z Marjanom. In svilen obleko že ima, videl jo tudi morje!

Z gostilničarjem Jožetom in njegovo ženo se je dobro razumela, večkrat je tudi pomagala v kuhinji. Zbolela je kuharica in Jože je skoraj ukazal Barbari,

naj za čas njene odsotnosti prevzame kuhinjo. In da s tem hoče, da se izvleče iz žalosti, tudi njemu je bilo hudo zanjo. Ubogala ga je in delo je tudi zmogla, počasi je spet zaživela, razveselile so jo pohvale gostov in umirila se je. Toda kaj pomeni to jutranje slabo počutje, zakaj perilo zaostaja? Vseeno je odšla do zdravnika, ki je potrdil to, kar je že sama predvidevala – noseča je. Novice se ni prestrašila, razveselila jo je, Marjan bo ostal z njo! In kako ji bo življenje potekalo v prihodnosti? Ni je skrbelo, toliko novih stvari se je v tem času naučila, da je ni bilo strah prihodnosti. Velikokrat je že sama vodila gostišče, ker je lastnik večkrat odhajal v Portorož, kjer je urejal nov penzion, in dobro se je znašla. Vedno, ko je bila Cirila na Bledu, sta si vzeli čas za pogovor, večkrat je tudi prespala pri njej ali pa ji pomagala v gostišču. Prav lepo sta se ujeli pri delu. Dogovorili sta se, da bo naslednjič z njo prišla Barbarina mama, da vidi, kje je, in da ji bo Barbara sama povedala, kaj se ji je zgodilo in v kakšnem stanju je. In prišli so mama, kako jih je bila vesela, ni ji bilo težko obnoviti vseh dogodkov. In mama je niso obsojali. Spet pa je vide-la solze v maminih očeh, te so jo presenetile! Mama so jo samo pobožali in rekli – uboga naša Barbara. Tega niso storili še nikoli do sedaj! Vprašali so jo le, kako se je zamislila za naprej, in da če ji bo težko, mora priti domov. Mamo je prosila samo, da bi prišla domov za čas poroda in potem še kakšen mesec, nič več. Po pogovoru z mamo ji je bilo lažje, potolažilo jo je njih razumevanje, ne bo ji treba spoznati osamljenosti. In še s Cirilo sta si vedno bolj blizu, ona jo je znala spraviti v dobro voljo, sedaj se je Barbara spet smejala in se srčno veselila življenja, ki se je porajalo v njej.

Čutila se je dolžno, da za svoje stanje pove gostilničarju, ker so ji kar velikokrat prepuščali lokal. Povedala mu je malo s strahom, vendar je rekel, da bosta, glede na to, da z ženo nimata otrok, prav vesela joka v hiši, da naj jo to prav nič ne skrbi, dela naj še naprej kot do sedaj in pazi naj na zdravje otroka in sebe. Gostišče da jo potrebuje, prostora je dovolj zanjo in za otroka in takega soigralca pri taroku noče izgubiti. Po porodu da naj se čim prej vrne.

Cirili bo pa našel službo na Bledu in bo še malo za varuha. Konec pogovora!?

Nosečnost je prenašala brez vseh težav in govorili so ji, da jo je prav polepšala. Blížal se je čas poroda, odšla je domov, njena teta je bila babica in vedela je, da bo doma pri mami v dobrih rokah. Prijetno jo je presenetilo, da je prav nobeden ni obsojal. Mama so je bili veseli, tokrat ni bilo solz in lepo so jo znali pripraviti na porod. Po tako lahkem porodu, da se je še teta čudila. V roke ji je položila dečka, na katerem je najprej opazila tiste črne, malo vražje oči, tisto temno polt, kako lep otrok! Ni si znala in ni si hotela razložiti kako je to mogoče, toda ob postelji je bil tudi Marjan, sklanjal se je nad otroka, bili so trije! Barbara je bila presrečna in ko so jo vprašali, kako bo otroku ime, je povedala - Marjan. Čez kakšen teden sta Liza in Jaka dečka odnesla h krstu. Tudi Barbara je bila že na nogah in tako rada je dojila otroka, saj je pri dojenju spet začutila bližino Marjana, spet so bili trije. Gostilničar Jože in njegova žena sta se oglasila, da sta videla, kako je z njo. Lep fant, je rekel Jože, žena pa ga je dopolnila, da ne more biti drugačen, če je pa sad velike ljubezni. Kmalu se vrni na Bled, sta ji naročila, in res se je. Tega otroka je nekaj časa crkljal Jože, nato njegova žena, ko je prišla Cirila, še ona in vsi so govorili, da je nekaj posebnega, vsem se je smehljaj, vedno zadovoljen, komaj kdaj so ga slišali jokati. In rasel je kot konoplja. Res je bil obliž za Barbarine bolečine.

Nekega dne se je v gostišču oglasil Pircov Tone. Kar precej je šepal. Barbaro je bila najprej malo zmedena, vendar v njej ni bilo nobene slabe vesti. Prisedla je k njemu in potem ji je povedal, kako se mu je godilo in zakaj ji ni več pisal. Imel da je v Argentini že toliko prihranjenega, da bi lahko kupil vsako kmetijo v dolini. Odločil se je, da se vrne, šel na banko, dvignil vse prihranke, toda očitno ga je pri dvigu denarja nekdo opazoval, mu sledil na vlak, kjer ga je napadel in vrغل z vlaka. Vsega polomljenega so naslednji dan našli pastirji, ki so ga spravili v bolnico, kjer je dolgo okrevaj. Ni šlo drugače, kot da je pisal domov, da so prodali njegov delež dediščine, da je poplačal bolnico in si kupil karto za povratek, ker s tako poškodbo v Argentini ne bi več našel

dela. Sedaj da živi pri sestri, ki je vdova z otroki, in ji pomaga pri kmetovanju, kolikor ji lahko. Sestra je dobra z njim, ne šteje mu žlic, upa pa, da se bo toliko popravil, da bo še lahko delal v Jelovici. Barbara mu je na kratko povedala, kako se je godilo njej, da ima otroka in da je sedaj kljub vsemu zadovoljna ženska.

Bila sta dva človeka, ki sta si izmenjala življenjski zgodbi, nič očitkov, nobenega podcenjevanja, a življenje, ki ju je doletelo, ju je spremenilo in vsak po svoje ga bosta živela še naprej. Vsak po svoje, ker nobeden ni niti z besedo omenil njune naklonjenosti pred časom in tako oddaljen se jima je zdel ta čas. Glede na to, kakšno trdo šolo imata oba za sabo, jima je bilo brez besed jasno, da bosta naprej šla vsak svojo pot, zelo različni si bosta in na noben način ne more biti skupna.

Nek večer, ko je bila pri Barbari tudi Cirila, ju je gostilničar Jože poklical v njegovo sobo, naj prideta obe, ker da se imajo nekaj za dogovoriti. Kaj naj bi to bilo? Povedal je, da bo lokal v Portorožu kmalu urejen, in ju vprašal, ali bi oni dve (z otrokom seveda) odšli tja. Zaupa jima, iznajdljivi sta, poštene in ve, da bosta dobro vodili penzion, ki da ni tako velik, največ da je dela z urejanjem sob in pripravo zajtrkov, kar pa že obe dobro poznata, Barbara se je pa že spoznala s poslovnim delom v gostišču. Barbara je pogledala Cirilo, ker svoj odgovor je že vedela. To zlato dekle od Cirile pa je samo še vprašalo Jožeta, ali čez kakšna dva tedna ne bi bilo prepozno, takrat bi lahko šla. Poiskati mora drugo potovko. Ne, ne bo prepozno. Samo smeje so si še segli v roke.

Barbara svilene obleke in lahke čevlji že ima, videla in okusila bo tudi morje!

Tako so iz doline, ki ni bila radodarna, kjer je bilo življenje garaško, skoraj pri vsaki hiši polno lačnih ust, odhajali ljudje v svet. Najprej za kruhom, pri tem pa jih je doletelo drugačno življenje, večinoma boljše, včasih tudi nesrečno. Toda ti ljudje so to ozko dolino odpirali, ji širili obzorje in tistim, ki so ostali doma, pomagali napredovati, spreminjati način razmišljanja in sprejemati novo, opogumljali so jih. Dokazali so, da je za življenje največ vredno znanje, pogum, delavnost in poštenost.